

[Chr. Thomsen.]

vi sidst vedtog jordloven, hvad var det da, der skete? Da legaliserede vi i virkeligheden en udvikling, der for længst var sat i gang ude i landbruget. Det var faktisk forholdet. Arealgrænserne er nok det problem for landbruget, der har lettest ved at klare sig selv. Det løser sig nemlig uden om folketinget, hvis det er nødvendigt; det viste udviklingen sidst. Jeg tror, jeg sagde, da vi havde jordlovene til behandling sidst, at der ikke fremover skulle gå 15-20-25 år mellem hver revision af de danske jordlove. Jeg har stadig den opfattelse, at man mindst hvert femte år bør tage vore jordlove op til revision for at se, om udviklingen i landbruget og jordlovgivningen følges ad. Er det ikke tilfældet, må forholdene bringes på linje igen. Her er jeg i og for sig af den opfattelse, at selv om der ikke er gået 5 år, siden jordlovene blev lavet om sidst, er det nok allerede på tide, at vi tager dem op til vurdering for at se, om de følger med.

Nu er det jo ikke sådan, at alting inden for landbruget er gråt i gråt. Hvis man ser på regnskaberne for 1968 for kredsene, viser det sig, at man inden for de bedste ti procent af landbruget møder med betydelig bedre regnskaber end i 1967. Der er altså en lille kreds, der har formået at tilpasse sine bedrifter sådan, at de kan møde med ganske pæne regnskaber i år. Det er der dog trods alt et lyspunkt i.

Men til dem, der tror på, at arealgrænserne har en magisk virkning, vil jeg gerne sige: Hvis man tager den del af dansk landbrug, der virkelig kan præstere pæne regnskaber, og ser bort fra alle de små, som vi alle sammen er enige om at tiden er løbet fra, er der ikke noget i disse regnskaber, der viser, at en bestemt arealstørrelse har en eller anden fordel fremfor andre. Det, regnskaberne viser, er, at det i langt højere grad kommer an på manden, først og fremmest på hans dygtighed, men også på hans mulighed for at indrette sin besætning, sin bygning, sin bedrift økonomisk rigtigt og have råd til at investere i bedriften. Det er stort set det, der skaber det rigtige landbrug.

Må jeg så vende mig lidt til ændringerne i støttelovgivningen. Jeg vil straks sige, at jeg ikke med mine bemærkninger ønsker at vinde mit parti, og jeg ønsker heller ikke at binde mig selv. Det må være helt natur-

ligt, at vi på det område først ser, hvad der kommer fra regeringen, og derefter gennemgår hvert enkelt lovforslag og tager stilling til det. Jeg vil i dag kun fremsætte nogle principielle bemærkninger om støttelovgivningen.

Jeg er bange for, at nogle vil synes, mine betragtninger er kyniske. Det er de måske også, men så tror jeg, det er nødvendigt at være kynisk. Jeg tror ikke på, at arealtilskud eller andre sovepudemidler kan hjælpe dansk landbrug. Hvis man vil opretholde en eksport, som må regnes i alle tilfælde i betydelig tid fremover at skulle over landegrænser, hvor der er toldsætter, importafgifter og beskyttelsesforanstaltninger af mange forskellige slags, så kan det kun lade sig gøre på en eneste måde, nemlig ved at give dansk landbrug lov at indrette sig sådan, at der produceres hurtigere og billigere end i alle de andre landes landbrug. Ellers kan eksporten ikke opretholdes. Og hvis man ønsker de forhold inden for dansk landbrug, kan det ikke nytte noget at bruge sovepudemidler; så er man simpelt hen nødt til at bruge, skal vi sige hårde erhvervsmetoder; der er ikke andet at gøre.

Derfor tror jeg ikke på, at man i det store og hele kan gå væk fra at støtte produktionen. Hvis man støtter produktionen, støtter man først og fremmest de unge, som har langt større produktion end de ældre landmænd, og man støtter den produktive del af landbruget. Men når man fører den politik, må man erkende, at der hvert år vil ryge en betydelig del igennem soldet; det kan ikke være andet. Der nedlægges nu 7.000 brug om året. Hvis man alene lægger støtten på produktionen, vil der være en del, der ryger nedenunder af soldet, men det er nok en udvikling, som man skal igennem. Det kan lige så godt erkendes, at der er en del landmænd, hvis bedrifter er for ringe til at bestå, men der er også dem, der måske aldrig burde have været landmænd, som ikke egner sig til det, og det kan ikke nytte noget af sociale grunde at opretholde disses brug, hvis man vil bevare landbruget som eksporterhverv.

Jeg vil da, for at ingen skal misforstå det, sige, at de sociale problemer, der opstår ved, at man fører en politik, der vil gøre, at nogle må forlade erhvervet, er vi meget villige til at se på inden for socialdemokratiet. Vi